

LANDSBYGDSUTVECKLING

I VILHELMINA KOMMUNS STRANDNÄRA LÄGEN

Tematiskt tillägg till ÖVERSIKTSPLAN för Vilhelmina kommun

Bilaga F

Yttranden och beslut

Antagandehandling Dnr15/Ks33

Plats och tid	Vilhelmina Folkets hus, måndagen 10 december 2018, kl. 10.00-23.40
Beslutande	Magnus Johansson (S) Annika Andersson (C) Annika Wibrell (S) Ivan Larsson (C) Rickard Norberg (KD) K G Abramsson (S) Maria Kristoffersson (C) Ulrica Johansson (S) § 121 jäv Rune Andersson (V) Eric Axelsson (SD) Marita Stinnerbom (C) §§ 92-111 Mikael Österberg (S) § 121 jäv Åsa Össbo (PA) Olga Makarycheva (KD) Inez Abrahamsson (FI) Viveka Abramsson (S) Mattias Ihrström (C) Andreas Eliasson (S) Monika Gebart (C) §§ 92-111 Lars Eliasson (M) Gunilla Prång (S) Niklas Andersson (C) Lennart Fjellman (KD) Mikael Danielsson (S) Margaretha Löfgren (V) § 121 jäv Else Westerlund (C) Lillemor Jonsson (S)
Tjänstgörande ersättare	Liselotte Hermansson (C) ersätter Marita Stinnerbom §§ 112-138 Mona Malmbo (C) ersätter Monica Gebart §§ 111-138, §121 jäv
Övriga deltagande	Göran Lidström, sekreterare Karl-Johan Ottosson, kommunchef Niklas Vilhelmsson, ekonomichef
Utses att justera	Viveka Abramsson och Olga Makarycheva

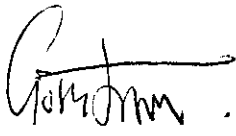

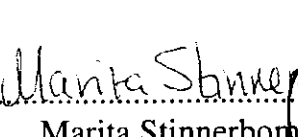

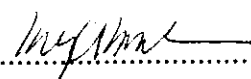
Utdragsbestyrkande

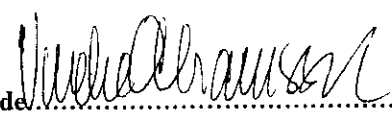
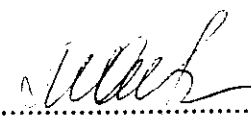
Handwritten signatures

Handwritten mark

Handwritten mark

Underskrift Sekreterare..... §§ 92-138
Göran Lidström

Ordförande
Marita Stinnerbom K G Abramsson Inez Abrahamsson
§§92-97, 99-112 §§98,113-118,120-121 §§119,122-123,127-128
124-126, 128-138
129

Justerande
Viveka Abramsson Olga Makarycheva

BEVIS OM ANSLAG

Kommunfullmäktiges protokoll §§ 92-138 har justerats och anslagits på kommunens anslagstavla

Sammanträdesdag	2018-12-10
Anslaget uppsatt	2018-12-19
Datum då anslaget tas ner	2019-01-10
Förvaringsplats av protokollet	Kommunkansliet, Vilhelmina kommun

---

Justering (sign)

Utdragsbestyrkande

Nämnder

Kfm § 116

Ks § 233

Au § 253

Ks § 221

Ks § 169

Au § 188

LIS-plan

Dnr15/Ks33

940

Ärendebeskrivning

Au 2018-08-20

Under februari och mars 2018 genomfördes slutligt samråd av ett förslag till LIS-plan för Vilhelmina kommun – ett tematiskt tillägg till den kommuntäckande översiktsplanen gällande Landsbygdsutveckling I Strandnära Lägen – och berörda parter inbjöds att komma med synpunkter på samrådsversionen. Planförslaget har reviderats utifrån inkomna synpunkter och ställs nu ut under perioden 6 augusti – 15 oktober 2018, varför remissinstanserna återigen inbjuds att inkomma med synpunkter.

ARBETSUTSKOTTETS FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen beslutar

att meddela att kommunstyrelsen inte har några ytterligare synpunkter på materialet.

--

Ks 2018-08-29

KOMMUNSTYRELSEN BESLUTAR

att meddela att kommunstyrelsen inte har några ytterligare synpunkter på materialet.

--

Ks 2018-10-30

Under överläggning i ärendet deltar Camilla Thellbro som redogör för den sammanställning över inkomna synpunkter som inkommit samt därtill hörande kommentarer.

Justering (sign)

Utdragsbestyrkande

Kfm § 116 (forts)

Ks § 233 (forts)

Au § 253 (forts)

Ks § 221 (forts)

Dnr15/Ks33

940

LIS-plan

KOMMUNSTYRELSEN BESLUTAR

att godkänna samrådsredogörelsen

att uppdra till Camilla Thellbro att göra de slutliga justeringarna i dokumentet.

--

Au 2018-11-06

Förslaget till LIS-plan har redigerats efter samrådsförfarandet.

ARBETSUTSKOTTETS FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN

Kommunfullmäktige beslutar

att anta upprättat förslag till LIS-plan för Vilhelmina kommun.

--

Ks 2018-11-20

Mikael Österberg yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

KOMMUNSTYRELSENS FÖRSLAG TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE

Kommunfullmäktige beslutar

att anta upprättat förslag till LIS-plan för Vilhelmina kommun.

--

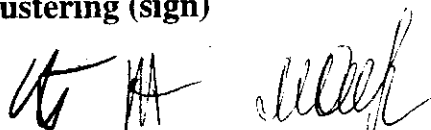
Kfm 2018-12-10

Mikael Österberg yrkar att kommunfullmäktige bör bifalla kommunstyrelsens förslag med tillägget att LIS-planen är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen.

Justering (sign)

Utdragsbestyrkande

Kfm § 116 (forts)
LIS-plan

Dnr15/Ks33

940

Rune Andersson, Annika Andersson och Lillemor Jonsson yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag med Mikael Österbergs tilläggsförslag.

Efter avslutad överläggning och gjorda propositioner finner ordförande att kommunfullmäktige beslutat bifalla kommunstyrelsens förslag med Mikael Österbergs tilläggsförslag.

KOMMUNFULLMÄKTIGE BESLUTAR

att anta upprättat förslag till LIS-plan för Vilhelmina kommun som ett tematiskt tillägg till kommunens översiktsplan.

--

Justering (sign)

Utdragsbestyrkande

Länsstyrelsen
Västerbotten

Granskningsyttrande

1(4)

Datum	Ärendebeteckning
2018-10-08	401-6868-2018
	Arkivbeteckning
	401

Vilhelmina kommun
Torget 6
912 81 Vilhelmina

Granskning av tillägg till översiktsplan för landsbygdsutveckling i strand-nära lägen (LIS) inom Vilhelmina kommun, Västerbottens län.

Den tematiska översiktsplanen är utställd för granskning under tiden 2 augusti- 15 oktober 2018. Efter genomförd utställning avser kommunens fullmäktige att anta fördjupningen enligt 3 kap 19 § plan- och bygglagen (PBL).

Under samrådet har Länsstyrelsen avgivit ett från statens sida ett samordnat yttrande den 15 mars 2018. Samrådsyttrandet präglades av en bred flora av synpunkter i syfte att ge ett så uttömmande underlag som möjligt till den fortsatta processen.

Planförslaget i dess utställningsversion, som har varit tillgänglig på bl.a. kommunens hemsida, har remitterats till berörda statliga myndigheter och sakområden inom länsstyrelsen.

Enligt bestämmelserna i 3 kap 20 § PBL ska granskningsyttrandet fogas till planen. Detta samordnade statliga granskningsyttrande har i stort begränsats till de frågor som anges i 3 kap 16 § PBL (tillgodose riksintresse; överträdande av miljökvalitetsnorm; LIS enligt MB 7:18c; mellankommunala frågor; hälsa och säkerhet).

SYNUNKTER

Riksintresse

Länsstyrelsen har ingen erinran på kommunens utpekade LIS-områden utifrån Plan- och bygglagen, PBL, 3 kap 16 §.

Hälsa och säkerhet

Översvämning/svämplan

Antagandet i planen är att svämplan inte bör påverkas eftersom mark som svämmas över normalt inte är lämplig för bebyggelse. Tvärt emot detta antagande finns det idag mängder av fall där både bebyggelse och vägar placeras inom svämplan.

Det är viktigt att förstå att ett vattendrags eller en sjös svämplan inte bara är det som man normalt uppfattar som strandområdet, med blötare mark,

typisk växtlighet och tydlig påverkan från vågor och is. Svämplanet är i det här fallet det område som svämmas över vid ett så kallat 100-årsflöde.

Beroende på om omgivande landskap är flackt eller kuperat kan svämplanet vara litet eller väldigt stort.

Bedömning av LIS-områdenas eventuella påverkan på vattnens närområde saknas helt. Med närområde menas landområdet 30 meter från vattendragsfårans eller sjöns kant. Detta är en separat bedömning från bedömningen av svämplan. På vissa platser är närområdet mindre än svämplanets utbredning och på andra platser är det större.

Det behövs en uppskattning av hur stor den totala påverkan på vattenförekomsternas närområde och svämplan kommer att vara när planen har genomförts. Den bedömningen ska alltså även inkludera redan befintlig påverkan. Det är den sammanlagda påverkan på respektive vattenförekomst som räknas.

I de fall där det är uppenbart att ingen ytterligare påverkan kommer att ske ska det framgå. Om det däremot kommer att ske en påverkan ska det redogöras hur stor den är och om klassningen av parametrarna närområde och svämplan kan komma att ändras till följd av den.

I VISS framgår det hur påverkan ser ut idag. Är påverkan redan på gränsen till en lägre klassgräns kan några enstaka procent göra att status går från exempelvis god till måttlig eller från hög till god.

Miljö kvalitetsnorm

Se Hälsa och Säkerhet.

I övrigt har Länsstyrelsen ingen erinran på kommunens utpekade LIS-områden utifrån Plan- och bygglagen, PBL, 3 kap 16 §.

Mellankommunal påverkan

Länsstyrelsen har ingen erinran på kommunens utpekade LIS-områden utifrån Plan- och bygglagen, PBL, 3 kap 16 §.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, LIS

Granskningshandlingen liksom samrådsredogörelsen innehåller felaktig skrivning som strider mot gällande lagstiftning.

Avsnitt 5.3 redogör för kommunens kriterier och riktlinjer för LIS. Där nämns att ett utpekat ”område ska företrädesvis, *men inte nödvändigtvis*, vara beläget i närhet av befintlig bebyggelse”. I miljöbalken kap 7 § 18 d står det att en- och tvåbostadshus som avses att byggas ska uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus. Att skriva ”*men inte nödvändigtvis*” är således en felaktig information.

Länsstyrelsen skrev i sitt samrådsyttrande att långa utpekade LIS-områden skulle kortas ned eller att texten skulle kompletteras med detaljplanekrav om önskad bostadsbebyggelse stred mot ovanstående lagrum (Prop 2008/09:119 sidan 71). Dvs bebyggelse mer än ca 200 meter från befintligt bostadshus. Kommunen kommenterade i samrådsredogörelsen att länsstyrelsen baserade sitt krav på en tio år gammal proposition, vilken kommunen ansåg inte

kunde beaktas som styrande idag. Länsstyrelsen ställer sig mycket förvånad till denna kommentar då propositionen är lika vägledande idag som tidigare. Länsstyrelsen vidhåller således sitt samrådsyttrande att det krävs detaljplan för prövning av bostadsbebyggelse på längre avstånd än ca 200 från befintlig bebyggelse. Dispensgivning utan detaljplan för längre avstånd än ca 200 meter kan därför komma att överprövas.

Övriga synpunkter

Information om svämplan

I bedömningsgrunderna från Havs- och vattenmyndigheten finns klassgränserna. För sjöar se sidorna 98-99.

<https://www.havochvatten.se/download/18.1d58828a15f50337fd41fcd5/1508942603512/2013-19-keu-20170101.pdf>

Här finns en förklarande text om närområde och svämplan (den finns även att hitta via VISS):

<http://viss.lansstyrelsen.se/ReferenceLibrary/51620/Förklaringsstexter%20-%20morfologiska%20förhållanden.pdf>

WWF har tagit fram en bra skrift om man vill fördjupa sig i och förstå varför svämplan är viktiga.

<http://www.wwf.se/source.php/1408815/Sv%E4mplan.pdf>

Friluftslivsvärden kopplat till strandskydd

Planens innehåll vad gäller de utpekade LIS-områdenas rekreativvärden är mycket begränsad. Länsstyrelsen anser att tydligt förhållningssätt till lokala friluftsvärden inom de utpekade områden är särskilt viktigt när utbyggnad sker med enstaka lokaliseringar. Detta för att kunna ta bibehålla och tillvara områdets attraktivitet för sjönära rekreation för så väl befintliga bostäder som tillkommande bebyggelse. Länsstyrelsen rekommenderar därför att de områdesvisa beskrivningarna kompletteras med mer utfyllande beskrivningar, exempelvis:

- Hur användas området för rekreation i dag och vad finns av potentiella värden (t.ex. vacker udde eller litet strandområde) som är viktigt att ta hänsyn till vid lokalisering av bebyggelsen?
- Finns behov av att säkerställa passage/åtkomst till delar av området eller möjlighet för sammankoppling av separata nedfarter med stigar etc.?

Jordbruksmark

Brukningens värde jordbruksmark är av nationellt intresse (Miljöbalken 3 kap 4 §). Jordbruksmark får endast tas i anspråk om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen. Detta framgår även av kommunens förslag till översiktsplan kap. 3.5.2 om hantering av jordbruksmarken; ”*rationellt brukbar jordbruksmark är en viktig samhällsresurs och bör därför i princip endast byggas för att tillgodose betydelsefulla samhällsintressen, eller då lämplig alternativ lokalisering saknas, eller om en alternativ användning ger totalt större miljövinst än när marken används för jordbruk.*

Länsstyrelsen efterlyste i sitt samrådsyttrande att handlingen ska redogöra för intrångseffekterna där LIS-områden är utpekade på jordbruksmark.

Kommunen anser dock i samrådsredogörelsen att det är upp till markägaren att avgöra intrångseffekterna. Länsstyrelsen anser att detta är felaktigt då det är kommuns ansvar att planera och följa lagstiftningen, vilket innebär en avvägning och bedömning av lämplig markanvändning samt en redovisning av planens konsekvenser. Det vore även lämpligt att redovisa hur kommunen ser på exploateringen utifrån den viljeinriktning som signaleras i förslaget till översiktsplan.

Kulturmiljö

Sid 11, stoppområden. Länsstyrelsen och Naturvårdsverket; här bör även befintliga och planerade kulturresevat ingå.

Område 3, Saxnäs. Det är två fornlämningar som berörs, inte bara en. Det bör framgå att dessa och ytterligare fornlämningar kan finnas i området. (Det bör framgå i handlingen att inom områden med fornlämningar kan Länsstyrelsen besluta, enl. 2 kap kulturmiljölagen, att bebyggelse inte får uppföras. Det kan i andra fall bli aktuellt med arkeologiska undersökningar och att dessa bekostas av den som söker bygglov.)

Detta yttrande har godkänts av enhetschef Stina Sjöblom med Länsarkitekt Peder Seidegård som handläggare.

Yttrandet är godkänt i länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift

Redogörelse för utställning av förslag till LIS-plan för Vilhelmina kommun

Utställningshandlingen för Vilhelmina kommuns LIS-plan (Landsbygdsutveckling i strandnära lägen) skickades ut på utställning 6 augusti – 15 oktober 2018 till myndigheter, organisationer, föreningar och företag som bedömdes berörda av planförslaget samt till de kommunala förvaltningarna/bolagen och de politiska partierna. Vidare sändes planförslaget till alla som inkommit med synpunkter under samrådstiden (15 februari – 31 mars 2018). Materialet har, under hela utställningstiden, kunnat laddas ned från kommunens webbplats www.vilhelmina.se. Totalt inkom 12 skriftliga yttranden gällande planförslaget, vilka sammanfattas och bemöts nedan.

Sammanfattning av yttrande	Kommunstyrelsens bemötande
Kommunmedborgare (2018-08-13)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
1. Mot bakgrund av planer på utveckling av Fly-infiske med flygfält på Storholmen, där tillgängligheten till nödvändig infrastruktur för sådan exploatering är god, önskas att kommunen tar bort det rödmarkerade strandskyddet.	1. Strandskyddet är ett lagstadgat skydd som generellt sett gäller 100 m från strandlinjen, på land resp. i vatten. Kommunen har i dagsläget ingen möjlighet att upphäva strandskydd annat än genom detaljplan. Enstaka dispenser från strandskyddet kan dock lämnas mot bakgrund av något av de 7 skäl som anges i kap 7 § 18c miljöbalken (avsnitt 2.1.2 i planen). Det avsedda området inventerades för LIS (det 7:e skälet) p.g.a. dess attraktivitet – invid vatten, befintlig infrastruktur och närhet till tätorten. Området befanns dock omfatta fornlämningar i mycket hög utsträckning. Fornlämningar är skyddade mot exploatering enligt lag och länsstyrelsen kan, enl. 2 kap kulturmiljölagen, besluta att bebyggelse inte får uppföras i områden med fornlämningar och/eller att det kan bli aktuellt med arkeologiska undersökningar, vilka bekostas av den som söker bygglov. Detta föranledde bedömningen att det rödmarkerade området, i sin helhet, är olämpligt för LIS.
Lantmäteriet (2018-08-13)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
2. Lantmäteriet har ingen fristående roll i samrådsförfarande när ÖP tas fram utan lämnar synpunkter endast på begäran av länsstyrelsen.	2. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.
Region Västerbotten, kollektivtrafikmyndigheten (2018-08-31)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
3. Den regionala kollektivtrafikmyndigheten redovisar inget formellt yttrande över planen i sin helhet, men myndigheten ser positivt på de föreslagna områdenas relativa närhet till redan uppbyggd samhällsstruktur, vilket talar för möjligheterna för utveckling på landsbygden och en väl fungerande kollektivtrafik på sikt. Myndigheten ser fram emot fortsatta överläggningar och samråd med Vilhelmina kommun.	3. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.
Försvarmakten (2018-09-26)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
4. Försvarmakten har inget att erinra i ärendet.	4. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.

Utbildningsnämnden, Vilhelmina kommun (2018-10-02)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
5. Utbildningsnämnden har inget att erinra mot det innehåll som berör nämndens verksamhet.	5. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.
Vojmsjöns intresseområden (2018-10-05)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
6. Vojmsjön är reglerad sedan 70 år tillbaka, vilket medfört att strandlinjen är stadd i ständig förändring. Detta har i sin tur inneburit att det rörliga friluftslivet längs stränderna försvunnit sedan länge. Ett ökat intresse för bosättningar i området, utanför detaljplanerat område, märks dock och dispens från strandskyddet bör anses som avgörande för positiv utveckling av bygden samt dess infrastruktur.	6. Kommunen har under processen för framtagande av LIS-planen, som tematiskt tillägg till kommuntäckande översiktsplan (ÖP), utvärderat inkomna förslag från byaföreningar och andra samt tjänstemannaförslag med avseende på lämpliga områden för LIS och därmed lättnader i strandskyddet. Utvärderingen bygger på vilka områden som i kommuntäckande ÖP pekats ut som kärnområden för bebyggelseutveckling samt områdenas lämplighet utifrån de kriterier som anges i LIS-planen. Vojmsjön är i dagsläget inte beläget inom ett sådant kärnområde. Mot bakgrund av att planen ska kunna utvecklas presenteras s.k. gula områden (bilaga D) där det i framtiden kan bli intressant att utreda ytterligare/andra LIS-områden än de gröna områdena som är på väg att antas som LIS-områden. De områden som primärt funnits vara intressanta vid Vojmsjön presenteras på s. 3 i bilagan. Då ÖP ska aktualitetsprövas vart fjärde år och revideras efter behov finns alltid möjlighet att omvärdera lämpliga områden för LIS, även sådana som inte presenteras som gröna, gula eller röda i planhandlingen. Dispens från strandskyddet kan dock även prövas för enskilda exploateringar. Prövning sker då mot de skäl som finns angivna i kap 7 § 18c miljöbalken, vilka även presenteras i avsnitt 2.1.2 i planhandlingen.
Sametinget (2018-10-11)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
7. Sametinget anser att delar av sydost om fastigheten Nordansjö 1:28 ska utgå, eftersom det berör flyttled, riksintresse för rennäringsen. Områden av riksintresse för rennäringsen är statens anspråk på skyddade områden för kommande generationers möjligheter att bedriva traditionell, naturbetande renskötsel.	7. Kommunen delar inte Sametingets bedömning av att riksintresse för rennäringsen berörs av föreslaget LIS-område i sådan utsträckning att området ska utgå då området utpekats för exploatering på land. Den berörda samebyn, Vilhelmina norra sameby, har inte haft något att erinra mot det föreslagna LIS-området vare sig under samråd eller utställning. För att säkerställa kommande generationers möjligheter att bedriva traditionell, naturbetande renskötsel anges dock som vägledning för området att exploateringar ska samrådas med Vilhelmina norra sameby.
Länstyrelsen Västerbotten (2018-10-08)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
8. Svämplanen är i detta fall är det område som översvämmas vid ett s.k. 100-årsflöde. Detta är viktigt att förstå och det behövs en uppskattning av den totala påverkan (befintlig och när planen genomförts) på svämplan för resp. vattenförekomst.	8. Att gränsen för 100-årsflöde används som avgränsning för svämplan anges i bilaga E, s. 2. Översiktlig påverkan på svämplan för resp. vattenförekomst anges i planen. Då stor osäkerhet råder gällande om och i så fall i vilken utsträckning LIS-områdena kommer att exploateras anser kommunen att detaljerad bedömning måste göras när frågan om exploatering väcks och utifrån vid den tidpunkten rådande förutsättningar.

<p>9. Bedömning av LIS-områdenas ev. påverkan på vattnets närområde (landområde inom 30 m från strandlinje) saknas helt. Det behövs en uppskattning av den totala påverkan (befintlig och när planen genomförts) på närområdet för resp. vattenförekomst.</p> <p>10. I avsnitt 5.3 anges att ”område ska företrädesvis, <i>men inte nödvändigtvis</i>, vara beläget i närhet av befintlig bebyggelse”. Detta är felaktig information utifrån att det i miljöbalken kap 7 § 18d står att en- och tvåbostadshus som avses att byggas ska uppföras <u>i anslutning till</u> (max ca 200 m från) ett befintligt bostadshus.</p> <p>11. Länsstyrelsen skrev i sitt samrådsyttrande att långa områden skulle kortas ned eller att texten skulle kompletteras med detaljplanekrav om önskad bostadsbebyggelse stred mot miljöbalken kap 7 § 18d. Dispensgivning utan detaljplan för längre avstånd än ca 200 m kan komma att överprövas.</p> <p>12. Ett tydligt förhållningssätt till lokala friluftsvärden inom utpekade områden är särskilt viktigt när utbyggnad sker med enstaka lokaliseringar. De områdesvisa beskrivningarna bör kompletteras med information om hur området används idag och vilka potentiella värden som finns samt om det finns behov av att säkerställa och/eller sammankoppla passager/åtkomst till delar av området.</p> <p>13. Länsstyrelsen efterlyste i sitt samrådsyttrande att LIS-planen ska redogöra för ev. intrångseffekter med avseende på jordbruksmark inom utpekade områden. Det är kommunens ansvar att planera och följa lagstiftningen och därför ska intrångseffekter inte avgöras av markägare. Exploatering av jordbruksmark inom LIS-områden bör även sättas i relation till den viljeinriktning som signaleras i förslaget till översiktsplan.</p> <p>14. Befintliga och planerade kulturresevat bör utgöra stoppområden för LIS.</p>	<p>9. Kommunen anser att översiktliga bedömningar av LIS-områdenas påverkan på vattnets närområde lämnas i planens områdesbeskrivningar samt i bilaga E och att närområdets värde poängteras genom planens resonemang om säkerställande av fri passage vid dispensgivning.</p> <p>10. Kriterierna gäller LIS i Vilhelmina generellt. Lagtextens <u>i anslutning till</u> syftar på en- eller tvåbostadshus. LIS i Vilhelmina kan komma att handla om annan exploatering än en- eller tvåbostadshus (verksamheter och anläggningar), varför kommunen väljer att behålla den inskjutna satsen ”<i>men inte nödvändigtvis</i>”. Förtydligande läggs dock till i texten om lagens krav på att en- eller tvåbostadshus ska uppföras i anslutning till (inom ca 200 m från) befintligt bostadshus, men även att kommunens viljeinriktning är att även en- och tvåbostadshus ska kunna uppföras på längre avstånd än 200 m från befintligt bostadshus - utan detaljplanekrav.</p> <p>11. Se (10).</p> <p>12. De områdesvisa beskrivningarna presenterar de friluftsvärden som observerats vid inventering av området. Områden med karaktär av eller tecken på höga friluftsvärden och/eller aktivt friluftsliv har inte pekats ut som lämpliga för LIS. Då stor osäkerhet råder gällande om och i så fall i vilken utsträckning LIS-områdena kommer att exploateras anser kommunen att detaljerad bedömning gällande ev. säkerställande och/eller sammankopplande av passager/åtkomst måste göras när frågan om exploatering väcks och utifrån vid den tidpunkten rådande förutsättningar.</p> <p>13. LIS-planen innehåller inga mot den kommuntäckande översiktsplanen motstridiga ställningstaganden. Översiktsplanens vägledningar och gällande lagstiftning styr frågor relaterade till exploatering av jordbruksmark oavsett om det handlar om plats inom eller utanför LIS-område.</p> <p>14. Lagstiftning och reservatsbestämmelser fastslår om och i så fall vilken exploatering som ev. kan tillåtas/vara önskvärd inom ett kulturresevat. Kommunen har inte för avsikt att peka ut LIS-områden inom kulturresevat, men har heller inte något intresse av att begränsa ev. exploatering genom ett utpekat stoppområde för LIS.</p>
--	--

<p>15. Två fornlämningar berörs, inte bara en. Vidare bör det framgå att ytterligare fornlämningar kan finnas i området samt att inom områden med fornlämningar kan länsstyrelsen besluta, enl. 2 kap kulturmiljölagen, att bebyggelse inte får uppföras. Det kan i andra fall bli aktuellt med arkeologiska undersökningar och att dessa bekostas av den som söker bygglov.</p>	<p>15. Inom området finns en fornlämning, vilket anges i texten. Att det finns ytterligare en fornlämning nära området visas i kartan och vägledningstexten anger att vaksamhet ska gälla angående ev. ytterligare fornlämningar. Till planhandlingen (avsnitt 4.3 Allmänna intressen) förs informationen om att länsstyrelsen, enl. 2 kap kulturmiljölagen, kan besluta att bebyggelse inte får uppföras i områden med fornlämningar och/eller att det i sådana områden kan bli aktuellt med arkeologiska undersökningar, vilka bekostas av den som söker bygglov.</p>
<p>Kommunmedborgare (2018-10-15)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>16. Vojmån är förbisedd i denna plan. Området kring Vojmån Camping där både E45 och Inlandsbanan korsar Vojmån är redan under utveckling och har potential att utvecklas mer. Järjagården utvecklar jakt- och fiskeupplevelser kring Vojmån. Fiskevårdsområdena i området har en stark utveckling och jakten i området är betydande.</p>	<p>16. I den nya kommuntäckande översiktsplan som är på väg att antas utpekade kärnområden för bebyggelseutveckling, vilka även styrts av kommunstyrelsens beslut om vart LIS-områden ska inventeras och pekade ut. Vojmån är i dagsläget inte beläget inom ett sådant kärnområde. LIS-planen är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen och ska aktualitetsprövas vart fjärde år samt revideras efter behov. Om efterfrågan och förutsättningar finns kan Vojmån komma att inventeras med avseende på LIS vid kommande revideringar av planen. Dock kan även enskilda dispenser för exploatering prövas mot övriga skäl som anges i kap 7 § 18c miljöbalken.</p>
<p>Klimpfjälls samfällighetsförening (2018-10-15)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>17. Klimpfjäll är kärnan för hotellboende, restauranger, skidanläggningar, affär m.m. och bör utpekade som LIS-område. Exploatering inom strandskyddat område skulle främja möjlighet till utveckling i övre delen av Kultsjödalen.</p>	<p>17. LIS-planen är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen och ska aktualitetsprövas vart fjärde år samt revideras efter behov. Om efterfrågan och förutsättningar finns kan Klimpfjäll komma att inventeras med avseende på LIS vid kommande revideringar av planen. Enskilda dispenser för exploatering kan även prövas mot övriga skäl som anges i kap 7 § 18c miljöbalken.</p>
<p>Kommunmedborgare (2018-10-15)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>18. En rödlistning av området i Storholmen försämrar kraftigt förutsättningarna för planer på näringslivsrelaterad utveckling av området. Argument för grönlistning är områden med bra markförhållanden, närhet till infrastruktur (väg, el) och tätort samt befintlig exploatering i form av bostäder och gammalt flygfält. Fornlämningar i området tas hänsyn till vid ytterligare exploatering.</p>	<p>18. Se (1).</p>
<p>Kommunmedborgare (2018-10-15)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>19. Om möjlighet finns att "upphäva" LIS-områden mot bakgrund av att nya underlag presenteras så anser undertecknad att detta bör framgå.</p>	<p>19. I planens konsekvensbedömning, avsnitt 6.1, anges att "Om ytterligare fakta kring status för natur- och kulturmiljö på land och/eller i vatten framkommer kan utpekade LIS-områden komma att ändras eller helt tas bort."</p>
<p>20. 2.1.3: Stycket som börjar "ett strandområde som: ..." förefaller sakna sammanhang i texten.</p>	<p>20. Texten ändras till: "För landsbygdsutveckling i strandnära läge avses ett strandområde som:"</p>

21. 5.2: Tillägg i form av punkt med lydelse "Områden med identifierade höga naturvärden" i listan med rubrik Vilhelmina kommun. Vad grundas konstaterandet att "Vilhelmina kommun inte upplever något generellt problem med hot mot växt- och djurliv" på? Utpekandet av LIS-områden bör även utgå från naturvärden, inte bara från kriterier för "stoppområden".

22. 5.3.2: Förtydligande önskas om huruvida "enstaka bostadshus", i sista meningen, avser bostadshus för permanent boende och/eller fritidsboende. Fritidshuset kan komma att nyttjas endast under någon vecka per år, men tar under hela året mark i anspråk och påverkar närmiljön (naturvärden, ev. jordbruksmark etc.).

21. Det finns områden i kommunen med höga naturvärden utöver sådana områden som listas som stoppområden under Länsstyrelsen och Naturvårdsverket samt under Skogsstyrelsen. Vilhelmina kommun vill dock inte ange "områden med identifierade höga naturvärden" som generellt stopp då sådana områden är svåra att definiera och avgränsa och kommunen inte har någon egen kartläggning av vilka områden som skulle vara aktuella. Beträffande LIS får inventering av områden (baserad på bestämmelser/kriterier som presenteras i avsnitt 2.1.2, 2.1.3 och 5.3 samt utifrån regionala bedömningsgrunder såsom "Bedömningsgrunder för stränders naturvärden - Översiktlig vägledning för inventering av stränders naturmiljöer i Västerbottens län") och samråd med berörda tillsvidare avgöra om områden innefattar sådana höga naturvärden att det är olämpligt för LIS. Vidare görs bedömningar gällande påverkan på t ex naturvärden vid varje prövning av dispens och bygglov. Bedömningen gällande formuleringen kring generella problem med hot mot växt- och djurliv är, som uttryckt, generell för kommunen. I ett enskilt fall kan en åtgärd anses olämplig mot bakgrund av hot mot växt- och djurliv eller särskild hänsyn kan krävas för att minska/undvika hot och skada.

22. Kommunen har inte någon möjlighet att bedöma eller besluta om skillnad mellan fritidshus och permanentbostadshus som bostad och därmed inte heller skillnader i påverkan på närmiljö och jordbruksmark och hur påverkan ska värderas. För Vilhelmina kommun är nybyggande och inflyttning, ökat underlag för näringsliv och service etc. av stort värde. Genom att följa lagstiftning, riktlinjer etc. samt de viljeinriktningar och vägledningar som fastställs genom antagande av demokratiskt förankrad kommuntäckande ÖP, LIS-plan och andra strategiska utvecklingsdokument anser kommunen att förutsättningarna är goda för att ny bebyggelse ska bidra till ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling av Vilhelmina kommun och dess omvärld.

Redogörelse för samråd om förslag till LIS-plan för Vilhelmina kommun

Samrådshandlingen för Vilhelmina kommuns LIS-plan (Landsbygdsutveckling i strandnära lägen) skickades ut på samråd 15 mars 2018 till myndigheter, organisationer, föreningar och företag som bedömdes berörda av planutkastet samt till de kommunala förvaltningarna/bolagen och de politiska partierna. Dessutom har materialet kunnat laddas ned från kommunens webbplats www.vilhelmina.se. Under samrådet har samrådsmöte med allmänheten hållits, i Vilhelmina den 7 mars 2018, i Saxnäs den 22 mars 2018 samt i Dikanäs den 26 mars 2018. Totalt har 15 skriftliga yttranden gällande LIS inkommit, vilka sammanfattas och bemöts nedan.

Sammanfattning av yttrande	Kommunstyrelsens bemötande
Vilhelmina södra sameby (2018-03-03)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
1. Ingen erinran mot planförslaget.	1. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.
SMHI (2018-03-15)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
2. Områden som är översvämningskänsliga idag samt i ett framtida, förändrat klimat bör tydligt utpekade/beaktas och riktlinjer för områdenas användning bör finnas. Kommunen bör vara mycket restriktiv till etablering av bostadsbebyggelse och samhällsviktiga funktioner i dessa områden.	2. LIS-planen är ett tillägg till kommuntäckande ÖP och måste därför läsas tillsammans med denna. Redogörelse för klimatförändringar, klimateffekter och översvämningskänsliga områden samt riktlinjer för exploatering av dessa ges i kommuntäckande ÖP. Kriterierna för utpekande av LIS-områden, vilka anges i tillägget, undantar bl.a. ras-, skred- och översvämningskänsliga områden från att utpekas för LIS. Ingen ändring görs i planhandlingen.
Sametinget (2018-03-19)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
3. Det bör framgå av planförslaget om samebyarna involverats i arbetet med LIS-planen.	3. Inom ramen för projektet Grön ÖP inbjöds och deltog de samiska intressena i kommunen i översiktsplanearbetet på ett tidigt stadium, främst genom samebyar och sameföreningar, men även genom enskilda personer. Deltagandeprocessen finns väl dokumenterad i ord och bild, bl.a. i publikationen ”Grön översiktsplanering i fjäll- och fjällnära landskap” (https://www.storslagnafjall.se/nyheter/Lista/2018-3/ny-rapport-om-gron-oversiktsplanering-i-fjall--och-fjallnara-landskap/). Kommunen anser att det väsentliga är att de samiska intressena inbjöds och tog möjligheten att aktivt delta samt att inflytandet på den slutgiltiga planen bearbetas vidare under genomfört samråd och kommande utställning, inte att deltagandet redovisas explicit. Ingen ändring görs i handlingen.
4. Rennäringen bör nämnas i avsnitt 3.2 ”Befolkning, bebyggelse och näringsliv”.	4. Texten i avsnitt 3.2 kompletteras.
5. Skrivningar om riksintresse för rennäringen och renskötselns beroende av funktionella samband i landskapet bör tillföras LIS-planen.	5. LIS-planen är ett tillägg till kommuntäckande ÖP och måste därför läsas tillsammans med denna. Redogörelse gällande riksintresse för rennäringen samt kumulativa effekter på renskötseln från annan markanvändning och renskötselns behov av funktionella samband i landskapet anges i kommuntäckande ÖP, liksom vägledningar för att värna samisk kultur och språk, riksintressen och grön infrastruktur av betydelse för renskötseln. Ingen ändring görs i handlingen.

Lantmäteriet (2018-02-23)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
6. Lantmäteriet lämnar yttrande om ÖP endast om Länsstyrelsen begärt detta och har därför inga synpunkter.	6. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.
Post- och telestyrelsen, via Länsstyrelsen Västerbotten (2018-03-27)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
7. Post- och telestyrelsen lämnar generell information och rekommendationer beträffande bl.a. plan- och exploateringsärenden utifrån myndighetens uppdrag.	7. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.
Länsstyrelsen Västerbotten (2018-03-27)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
<p>8. Planförslaget bör kompletteras med GIS-skikt till utställningen.</p> <p>9. Potentiella (gula) områden kan misstolkas och bör tas bort från planhandlingen. Olämpliga (röda områden) bör redovisas i kommunövergripande ÖP.</p> <p>10. Under 2.1.3 anges att LIS avser utveckling som ”ger eller upprätthåller...”, vilket inte är korrekt med hänvisning till Prop 2008/09:119, s 107.</p> <p>11. Under 5.3 ska det framgå att detaljplan krävs för prövning om bostadsbebyggelse avses uppföras på längre avstånd från befintlig bebyggelse, enl. Prop 2008/09:119, s 71.</p> <p>12. Under 5.3.5 anges att skäl 3 för strandskyddsdispens är tillämpligt vid anläggande av grillplatser, vindskydd etc. Länsstyrelsen påpekar att skäl 3 endast kan användas om åtgärderna inte kan förläggas utanför strandskyddszonen. Liknande åtgärder, av mindre omfattning, kan möjligen undantas från strandskyddsdispens om strandskyddets syften inte skadas.</p> <p>13. Indikation på lämplig/rimlig storlek för utpekade LIS-områden kan utläsas ur befintliga avgöranden i Mark- och miljööverdomstolen.</p> <p>14. Länsstyrelsen ifrågasätter relevansen av att redovisa kartan över regionala undantag, främst för att den i det redovisade formatet är svåräst.</p> <p>15. Utpekade LIS-områden bör inte utgöra en bilaga i planhandlingen.</p> <p>16. MKN Vatten. Samrådshandlingen saknar beskrivning av MKN Vatten. MKN och status bör redovisas för varje LIS-område. (Lämplig information för sådan redovisning lämnas i yttrandet.)</p>	<p>8. Planförslaget kompletteras med GIS-skikt till utställningen.</p> <p>9. De gula områdena ska visa på kommunens intention att utveckla LIS-planen genom att utreda och ev. byta ut/lägga till områden lämpliga för LIS utifrån löpande utvärdering av planens aktualitet. Text i planhandlingen kompletteras för att tydliggöra detta syfte ytterligare. Olämpliga (röda) områden tillförs den övergripande redovisningen av LIS i kommuntäckande ÖP.</p> <p>10. Texten ändras till att exploatering med LIS-skäl ska bidra till utveckling, med tillägget att kommunen avvaktar följden av Naturvårdsverkets utredning om att LIS även ska anses som skäl för att <i>upprätthålla</i> positiv ekonomisk utveckling. I Vilhelmina kommun är just upprätthållna förutsättningar i många fall avgörande för vidare utveckling.</p> <p>11. Länsstyrelsen baserar sitt krav på en tio år gammal proposition, vilken kommunen inte anser kan betraktas som styrande idag. Kommunen avser dock informera sig om utredningar och avgöranden i nutid som kan stötta i denna typ av prövning. Ingen åtgärd genomförs i planhandlingen.</p> <p>12. Texten revideras utifrån länsstyrelsens yttrande.</p> <p>13. Yttrandet noteras. Text i planhandlingen revideras utifrån länsstyrelsens yttrande.</p> <p>14. Kartan från 1979 bör redovisas som en upplysning av att den finns och hur den ser ut. Förklaring tillförs kartan liksom information om var originalet finns.</p> <p>15. Bilaga C i samrådshandlingen, med detaljbeskrivningar av resp. LIS-område, inordnas som sista kapitel i planhandlingen.</p> <p>16. Planhandlingen kompletteras med beskrivning och bedömning utifrån yttrandet.</p>

17. Rennäring/riksintresse rennäring. Rennäringen bör nämnas under avsnitt 3.2. Planhandlingen bör kompletteras med en utveckling av skrivningen om riksintresse för rennäring och vikten av funktionella samband.

18. Natur/Miljö. För att minimera risk för skador på byggnadsverk inom LIS-områden belägna invid reglerade vattendrag måste ta hänsyn tas till regleringsamplitud samt ev. behov av potentiellt natur- och miljöpåverkande erosionsskydd.

19. Säkerhet (ras, skred, erosion m.m.). Länsstyrelsen och SGI instämmer i kommunens urvalskriterier för lämpliga LIS-områden med avseende på säkerhetsrisker.

20. Kulturmiljö. I planens redovisningar av allmänna intressen bör redaktionella ändringar göras med avseende på att och hur de olika myndigheternas ansvar för kulturmiljöer redovisas.

21. Trafik. Bebyggelsefritt avstånd från vägar är 12 m för riksvägar. Trafikverket är restriktiva till nya anslutningar mot allmän väg.

22. Områdesspecifika synpunkter.

Generellt: Berörda riksintressen ska belysas för området och för framtida exploaterings eventuella konsekvenser.

1. Storvall: Inom riksintresse för friluftsliv samt rörligt friluftsliv och turism.

2. Lövberg: Inom riksintresse för friluftsliv samt rörligt friluftsliv och turism. Berörs av riksintresse för naturvård. Det finns fyra registrerade fornlämningar inom området, vilket kan indikera att det finns ytterligare lämningar. P.g.a. brant sluttande strandpartier kan avstånd med fördel ges med avseende på fri passage.

3. Saxnäs: Inom riksintresse för friluftsliv samt rörligt friluftsliv och turism.

Två fornlämningar finns i/direkt anslutning till området, vilket kan indikera att det finns ytterligare lämningar.

5. Nordansjö: Södra delen berörs av riksintresse flyttled för rennäringen. Delen sydost om Nordansjö 1:28 ska därför utgå.

6. Nästansjö: Norra delen av området är belägen längre än 200 m från befintligt bostadshus och ska därför utgå alt. ska anges att området måste

17. Texten i avsnitt 3.2 kompletteras gällande rennäring. LIS-planen är ett tillägg till kommuntäckande ÖP och måste därför läsas tillsammans med denna. Redogörelse gällande riksintresse för rennäringen samt kumulativa effekter på renskötseln från annan markanvändning och renskötseln behov av funktionella samband i landskapet anges i kommuntäckande ÖP, liksom vägledningar för att värna samisk kultur och språk, riksintressen och grön infrastruktur av betydelse för renskötseln. Ingen ändring görs i planhandlingen.

18. LIS-planen är ett tillägg till kommuntäckande ÖP och måste därför läsas tillsammans med denna där frågor kring översvännings- och erosionsrisk hanteras ingående. LIS-planen uttrycker tydligt att områden utsatta för översvännings- och erosionsrisk inte ska utpekade som LIS-områden. Ingen ändring görs i handlingen.

19. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd genomförs i planhandlingen.

20. Ändringar/tillägg avseende kulturmiljöer av allmänt intresse genomförs i planhandlingen i enlighet med länsstyrelsens yttrande.

21. Yttrandet noteras. Synpunkterna rör allmängiltiga bestämmelser/riktlinjer. Inga ändringar görs i LIS-planen.

22.

Generellt: Motiverade bedömningar belyser ev. framtida exploaterings konsekvenser för riksintressena. Vägledningar anges för att undvika/minimera framtida exploateringar samt eventuella konsekvenser av dessa. Ev. berörda riksintressen tillförs i områdeskartorna. Viss komplettering av bedömningar och vägledningar görs i planhandlingen.

1. Storvall: Se generell kommentar gällande riksintressen.

2. Lövberg: Se generell kommentar gällande riksintressen. Angivelse om registrerade fornlämningar ändras och vägledning kompletteras gällande uppmärksamhet på ytterligare fornfynd. Vägledning om hänsyn till strandens topografi anges redan, liksom principiella rekommendationer i planhandlingen gällande fri passage, varför inga ändringar görs i planhandlingen.

3. Saxnäs: Se generell kommentar gällande riksintressen. Vägledning kompletteras gällande uppmärksamhet på ytterligare fornfynd.

5. Nordansjö: Kommunen delar inte länsstyrelsens bedömning av att riksintresse för rennäring berörs av föreslaget område. Området utpekade för exploatering på land. Som vägledning anges att exploateringar ska samrådas med Vilhelmina norra sameby.

6. Nästansjö: Se 11. I samråd med skogsstyrelsen tillförs en vägledning gällande att vaksamhet bör iaktas beträffande potentiell nyckelbiotopklassning.

<p>detaljplaneläggas för bostäder. Genomförd inventering visar på att delar av området kan ha förutsättningar att klassas som nyckelbiotop. Närmare inventering (i samråd med skogsstyrelsen) behövs för att utreda klassning och om området ev. bör utgå.</p> <p><u>7. Malgonäs:</u> Norra delens ändrar uppvisar avstånd längre än 200 m från befintlig bebyggelse och området bör därför kortas alt. ska anges att området måste detaljplaneläggas för bostäder. I det södra området är en 400-500 m lång sträcka mycket smal och inte möjlig att exploatera pga närhet till väg, varför den bör utgå. Norra delen av det södra området omfattar åkermark, varför planhandlingen ska redogöra för intrångseffekter</p> <p><u>8. Solliden:</u> Södra delen av området är belägen längre än 200 m från befintligt bostadshus och ska därför utgå alt. ska anges att området måste detaljplaneläggas för bostäder. Norra delen berörs av riksintresse flyttled för rennärigen. Delen norr om Karlsbacka 1:80 ska därför utgå.</p> <p><u>9. Svannäs:</u> Södra delen av området är belägen längre än 200 m från befintligt bostadshus och ska därför utgå alt. ska anges att området måste detaljplaneläggas för bostäder.</p>	<p><u>7. Malgonäs:</u> Se 11. Den smala strandremsan mellan väg och strand som avses utgår ur LIS-området. Vägledning om noggrann avvägning vid etablering som berör rationellt brukbar jordbruksmark finns. Intrångseffekt gällande åkermark får avgöras av markägaren på förekommen anledning.</p> <p><u>8. Solliden:</u> Se 11. En del av det föreslagna områdets norra del tas bort för att inte inkräkta på riksintresse för rennärigen.</p> <p><u>9. Svannäs:</u> Se 11.</p>
<p>Dorotea kommun (2018-03-29)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>23. Dorotea kommun berörs inte av planförslaget och har inget att erinra.</p>	<p>23. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.</p>
<p>Storumans kommun (2018-03-29)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>24. Den kommuntäckande översiktsplanen pekar ut tre kärnområden för bebyggelseutveckling, men förslag på LIS-områden finns bara inom två (Tätorten och Kultsjödalen) – ej i Vojmådalen.</p>	<p>24. I dagsläget är intresse och tryck på exploatering av strandområden i Vojmådalen låg, varför Vilhelmina kommun i detta skede valt att inte inventera något förslag till LIS-område där. Intresset i Vojmådalen kan dock öka i framtiden, vilket är en anledning till att ”gula” områden – intressanta för utredning – redovisas i planförslaget.</p>
<p>Strömsunds kommun (2018-03-29)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>25. Strömsunds kommun berörs inte av planförslaget och har inget att erinra.</p>	<p>25. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.</p>
<p>Nästansjö byalag (2018-03-29)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>26. Befintligt förslag till LIS-område bör utökas ända ned till Björnviken (enl. karta). Motiveringen är att det på denna sträcka redan finns fritidshus och vägar som möjliggör anslutning mot väg 1088.</p>	<p>26. Det föreslagna området kan vara lämpligt för LIS, men en inventering behövs för att avgöra detta. Området läggs därför till i LIS-planens bilaga med utredningsområden (gula områden) inför ev. framtida revideringar av LIS-planen.</p>
<p>Kommunmedborgare (2018-03-31)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>27. Undertecknade av yttrandet har inventerat ett område söder om Insjön/Stensjön, Saxnäs enligt skogsstyrelsens checklista för nyckelbiotopsinventering och funnit höga naturvärden i enlighet med bl.a. länsstyrelsens bedömning av Bijelite-området som ”ett stort och mycket varierat område med fjällnära ur- och naturskogar med mycket höga naturvärden.”. Det inventerade området bör upptas i LIS-planen som olämpligt för exploatering.</p>	<p>27. Yttrandet noteras för vidare planarbete. Området saknar förutsättningar som LIS-område. Ingen åtgärd görs i planförslaget.</p>

Kommunmedborgare (2018-03-31)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
<p>28. En fortsatt utredning av LIS-områden i Svannäs är önskvärd då det finns planer på framtida bostadsbyggande i område markerat på karta.</p>	<p>28. Det markerade området är beläget inom ett utredningsområde (gult område) för LIS, vilket innebär att området kan vara lämpligt för LIS, men att det måste inventeras för att det ska vara möjligt att avgöra detta. Vidare vill kommunen understryka att LIS avser exploatering av <i>allmänt</i> intresse för landsbygdsutveckling.</p>
Kommunmedborgare (2018-03-29)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
<p>29. Önskar mer information om situationen gällande strandskydd och LIS invid Vojmsjön.</p>	<p>29. Generellt strandskydd av 100 m från strandlinjen råder runt hela Vojmsjön. Vojmsjöns stränder är i hög omfattning utsatt för översvämnings- och/eller rasrisk och därav direkt olämplig för LIS. I bilaga till förslag till LIS-plan anges sträckor invid Vojmsjön i höjd med S. Tresund, N. Tresund samt Västanbäck som möjliga utredningsområden för LIS. Inventeringar av dessa områden krävs dock för att avgöra deras lämplighet.</p>
Kultsjödalen (2018-03-31)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
<p>30. Mot bakgrund av gällande lagstiftning är formuleringen i [...] LIS-plan om att ”Alla kommuner i Sverige <i>ska</i> peka ut områden vid sjöar och vattendrag på landsbygden där det kan vara lämpligt att göra undantag från strandskyddet, så kallade LIS-områden.” är direkt felaktig. <i>Ska</i> bör bytas mot <i>kan</i>.</p> <p>31. Kommunen bör inte gå vidare med LIS-planen utan ett bättre underlag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deltagandeprocessen i LIS-planeringen bör anses som undermålig med tanke på högt ställd strävan och lågt deltagande vid möten samt att olika personer deltog, vilket måste ha försvårat återkoppling. <p>- Metoden för utpekande av förslag till LIS-områden är tveksam. Enskilda/särintressen har tillåtits peka ut områden som inventerats av kommunen och det är oklart vilken kompetens och metod som använts vid</p>	<p>30. <i>Ska</i> byts mot <i>kan</i> i planförslaget.</p> <p>31. LIS-planens underlag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommunen har bjudit in till tidigt deltagande i LIS-planering genom brev till bya-/intresseföreningar i föreningsregistret samt annons i Vilhelmina aktuellt. Inbjudan till tidigt deltagande (två på varandra följande fokusgrupper) i den kommun-täckande planeringsprocesser, gick ut genom upprepade annonser i Vilhelmina aktuellt, affischer lokalt i byar, kommunens hemsida och facebook (via lokala kontakter). Inför slutligt samråd gällande båda planförslagen annonserades i Vilhelmina aktuellt och på kommunens hemsida/facebook. Gensvaret varierade både geografiskt sett över kommunen och inom olika intressegrupper, vilket inte är unikt för Vilhelmina kommun. Där fokusgrupp omgång två gällande kommun-täckande ÖP fick ställas in pga för få anmälda sändes sammanställt material ut till deltagarna från första fokusgruppen för återkoppling, spridning och möjlighet till synpunkter. De möten som kunde genomföras och synpunkter som inkommit har medfört mycket värdefulla bidrag och kommunen ser positivt och med förhoppning på det vidare ÖP-arbetet i kommunen utifrån ett bredare och ökat intresse samt en ökad förståelse för betydelsen av översiktsplanering som ett tungt, vägledande beslutsunderlag. - Olika byar och intressen inbjöds lämna förslag på lämpliga LIS-områden utifrån sin erfarenhet och kunskap. Det mindre antal av dessa områden som inventerades valdes utifrån ett samlat ekologiskt, socialt och ekonomiskt långsiktigt perspektiv

<p>inventeringarna. Då Vilhelmina kommun inte har någon tidigare erfarenhet av LIS-områden bör försiktighetsprincipen tillämpas vad gäller antalet LIS-områden samt att de LIS-områden som eventuellt blir verklighet ska föregås av en grundlig inventering av naturvärden och att klimatförändringen tas i beaktning.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det krävs en bättre klimatanalys samt att inventeringen av LIS-områden görs om för att säkerställa att naturvärden uppmärksammas och respekteras, särskilt då en resurs som kan tyckas oviktig idag kan komma att vara livsavgörande i framtiden. Exempel på en sådan resurs är jordbruksmark och Lövsberg är exempel på ett LIS-område med höga naturvärden, som unika fågelarter, samt hög andel jordbruksmark som historiskt sett haft stor betydelse för självhushållning och som kan komma att återigen få framstående betydelse till följd av bl.a. klimatförändringar. Skrivningarna gällande noggranna avvägningar vid etableringar som berör rationellt brukbar jordbruksmark är för tunna för att säkra denna resurs. - En starkare motivering bör ges till varför och hur kommunen ser fritidshusbebyggelse som bidrag till långsiktig utveckling. - Misstro finns gällande om kommunen klarar av att genomföra framtida översiktsplanering, inkl. LIS, som levande planeringsprocesser och oro finns för effekterna av antagna, icke reviderade planer om den levande planeringsprocessen uteblir.	<p>på utvecklingen av kommunen som helhet med fokus på kärnområden för bebyggelseutveckling, vilket förklaras närmare i såväl LIS-plan som kommuntäckande översiktsplan. Inventeringen har genomförts av kommunens miljö- och byggnadsinspektörer utifrån regionala bedömningsgrunder ("Bedömningsgrunder för stränders naturvärden - Översiktlig vägledning för inventering av stränders naturmiljöer i Västerbottens län") och med avseende på byggnadsteknisk lämplighet. I konsekvensbedömningen lyfts de osäkerheter som kommunen identifierar med avseende på utpekandet av LIS-områden och där anges bl.a. behov av ytterligare undersökningar av områdena inför dispens- och bygglovsgivning samt kommunens avsikt att ändra eller helt ta bort områden om ytterligare fakta kring status för natur- och kulturmiljö på land och/eller i vatten framkommer.</p> <ul style="list-style-type: none"> - En redogörelse för förväntade klimatförändringar och effekter av dessa, som strategiska utgångspunkter för översiktsplaneringen, görs i den kommuntäckande ÖPn, avsnitt 2. LIS-planen är ett tillägg till den kommuntäckande översiktsplanen och måste läsas tillsammans med denna. Klimataspekterna har vägts in i utpekandet och inventeringen av förslag till LIS-områden. Det geografiska läget för samlad bebyggelse inom utpekade kärnor för bebyggelseutveckling möjliggör bättre förutsättningar med avseende på miljömässigt och ekonomiskt fördelaktiga vatten- och avloppslösningar samt tillgång till befintlig infrastruktur. Områden med risk för översvämning, ras- och skred till följd av naturliga och klimatrelaterade variationer har inte pekats ut som lämpliga för LIS. Den rationellt brukbara jordbruksmarkens potentiella värde uppmärksammas och krav på noggranna avvägningar ställs när exploateringar berör/riskerar beröra sådan jordbruksmark. På sikt behöver kommunen fördjupa sin kunskap kring kommunens jordbruksmark och bedömning av dess betydelse i framtiden. Vidare utredning av frågan tillförs som målsättning i den kommuntäckande planen och läggs till den separata arbetsstrategi som antas parallellt med planen. - Kommunen håller med om att fritidshusboende i dagsläget inte genererar så stora direkta skatteintäkter och att det finns en viss konkurrens med det lokala näringslivet genom privat uthyrning. Det finns dock även goda exempel i kommunen där den privata uthyrningen knyts till det lokala näringslivet och därigenom stärker dess kapacitet. Bedömningen görs att ett väl strukturerat fritidshusbyggande och -boende genererar tillväxt i kommunen genom ett ökat behov av varor och tjänster från det lokala näringslivet samt fördelaktiga nätverks- och samverkansstrukturer. - Översiktsplanering, särskilt med bra deltagandeprocesser, är ett omfattande arbete som är väl dokumenterat som utmanande för de flesta kommunerna och särskilt geografiskt stora och glest befolkade kommuner som Vilhelmina.
--	---

	<p>Översiktsplaneringen är dock lagstadgad och Vilhelmina kommun har för avsikt att <i>minst</i> uppfylla lagstiftningens krav genom att pröva planens aktualitet varje mandatperiod och revidera efter behov. ÖP är dock inte juridiskt bindande, utan ska ha en vägledande funktion, vilket medger att kommunen kan välja andra vägar än de som uttrycks i planen om fakta framkommer som förordar detta. Det innebär även att kommunen <i>ska</i> pröva hela planen, men att möjligheten också finns att revidera delar av planen, löpande efter behov, vilket kanske inte är optimalt, men bör vara genomförbart inom kommunens resursmässiga ramar. På så sätt kan planeringen hållas levande och aktuell.</p>
Västerbottens museum (2018-03-29)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
<p>32. I yttrande över kommuntäckande ÖP, avsnitt 3.2.3: Kulturmiljöer bör ingå i vad som inte ska äventyras vid LIS. Alla föreslagna LIS-områden innehåller fornlämningar i större eller mindre utsträckning.</p>	<p>32. Precisering av olika typer av kulturmiljöer av allmänt intresse tillförs planförslaget i enlighet med länsstyrelsens yttrande (20.). Registrerade fornlämningar markeras ut i kartutsnittet över föreslagna LIS-områden.</p>